

מטעם 76 לפרשת מצורע
רמזים בטעמי המקרא בפרשה

מהספר העתידי רמזי טעם עם טעם לשב"ח מאת שלום המאירי, אשמח לתגובות במייל: shalom303@gmail.com

וְצִנָּה הַפֶּה וְלָקַח לַמִּטְהָר (דרגא תביר) שְׁמֵי צִפְרִים מֵיוֹת טְהוֹרוֹת וְעַץ אֶרֶז וְשָׁנִי תוֹלַעַת וְאַזּוּב (ויקרא יד,ד)

רש"י מבאר: ועץ ארז - לפי שהנגעים באין על גסות הרוח. ושני תולעת ואזוב - מה תקנתו ויתרפא, ישפיל עצמו מגאותו כתולעת וכאזוב. ע"כ.

ונרמז בטעמים: וְלָקַח לַמִּטְהָר (דרגא תביר), תחילת הטהרה היא דרגא תביר, שהמיטהר ישבור את דרגתו, ישפיל עצמו מגאותו, כתולעת וכאזוב.

שלום המאירי

וְצִנָּה הַפֶּה וְלָקַח לַמִּטְהָר (דרגא תביר) (ויקרא יד,ד)

רבי חיים אלתר פאנעט מבאר¹ שהטעמים דרגא תביר רומזים שאין צריכין לדרגת הכהן, וכשר בדרגא הפחותה ממנו והיינו כל אדם, כפי שאמרו בתורת כהנים (ספרא פרשת מצורע פרשתא א,ט): 'הצווי בכהן והלקיחה בכל אדם'. וזה נרמז בדרגא תביר.

וְצִנָּה הַפֶּה וְלָקַח לַמִּטְהָר (דרגא תביר) (ויקרא יד,ד)

במסכת קידושין (דף פא עא) מסופר על רב עמרם חסידא שנתנו אכסניא בעליית ביתו לשבויית שפדו, ופעם אחת התחיל היצה"ר להסיתו לעבור עבירה, ולקח דרגא-סולם שאפילו עשרה אנשים אין יכולים להגביהו והגביהו לבדו והתחיל לעלות לשם. באמצע הילוכו הצליח להתגבר על יצרו והתחיל לצעוק "נורא בי עמרם (=אש בבית עמרם)", כדי שיתאספו אנשים ויתבייש לעשות עבירה וכוונתו לכבות את אש היצה"ר שלו. ע"כ.

ונרמז בטעמים: וְלָקַח לַמִּטְהָר (דרגא תביר). הרוצה להיטהר, אף אם כבר לקח דרגא-סולם כדי לחטוא, תביר, ישבור את דרגתו-כבודו, ויזעק לעזרה.²

שלום המאירי

¹ תפוחי חיים, רבי חיים אלתר פאנעט מקרלסבורג ואב"ד רמת אביב, ירושלים תשנט.

² בניהו בן יהוידע, רבי יוסף חיים מבגדד, מבאר: הנה ודאי דבר זה היה בהשגחה פרטית מן השמים, כדי שכל אחד יקח מוסר לעצמו, וגם אם יזקין לא יאמין בעצמו עד יום מותו, ולא יסיח דעתו ממורא העבירה, ויברח מכל דבר שיש ממנו חשש תגבורת היצר, וכיון שהרגיש שדבר זה נעשה בהשגחה, כדי שילמדו הרואין מוסר לעצמם, לכן השביע את יצרו שיצא ממנו, כדי שיהיה נראה דבר חידוש לעיני העולם, ויתפעלו ביותר, ועשו רצונו מן השמים בזה, ונראה לעיני הכל שיצא ממנו כי עמודא דנורא, ועל ידי כך אמר רב עמרם דברים כמדבר עם יצרו חזית דאת נורא וכו' כדי להלהיב הלבבות של העומדים שם, להיות להם חרדה ליראת שמים ומגלגלין זכות ע"י זכאי. ומ"ש רמא קלא ואמר נורא בי עמרם, פירוש תחלה רמא קלא קול גדול בלבד, כדי להחרידם מחמת הקול, ויפנו לב לדעת מה זה, ואחר שכוונו דעתם על קולו, לידע על מה הקול הזה, אמר נורא בי עמרם, ותכף באו ורצו אצלו, ונראה שהיה ביתו שכן לבית המדרש סמוך ונראה ממש, ולכך כששמעו קולו באו תכף, וכאשר באי נתמלא הבית כולו אנשים, והוא הגיד תכף את הענין לפני הכל, דהכי והכי הוה עובדא על כן צעקתי נורא בי עמרם, ובשמעם דברים אלו שהגיד על עצמו, אמרו לו כסיפתנן.

מוטעם 76 לפרשת מצורע רמזים בטעמי המקרא בפרשה

מהספר העתידי **רמזי טעם עם טעם לשב"ח** מאת שלום המאירי, אשמח לתגובות במייל: shalom303@gmail.com

אָת הַצֵּפֶר הַסִּיָּה יִקַּח אֹתָהּ וְאֵת עֵץ הָאֶרֶז וְאֵת שְׁנֵי הַתּוֹלְעֹת וְאֵת הָאֶזוֹב וְטָבַל אֹתָם (קדמא ואזלא) וְאֵת הַצֵּפֶר הַסִּיָּה
בְּדָם הַצֵּפֶר הַשֵּׁחָטָה עַל הַמַּיִם הַחַיִּים

רבי אברהם אבן עזרא מבאר: וטבל אותם - הארז והשני והאזוב.

וכן מבאר **רבי אליהו מזרחי**: "היה כורך עץ ארז ואזוב ושני תולעת בקצות הלשון של זהורית. והיה סומך להן ראשי הכנפיים וראש הזנב של ציפור החיה. אלו היו לבד והצפור לבד, ולא היה כורך הצפור עמהן". ע"כ.

ונרמז בטעמים: **וְטָבַל אֹתָם** (קדמא ואזלא), **צורת הטעמים רומזת לאיגוד**. שלשת המינים האגודים יחד, נטבלים עם הציפור החיה שאינה אגודה איתם.

שלום המאירי

וְאֵת עֵץ הָאֶרֶז וְאֵת שְׁנֵי הַתּוֹלְעֹת וְאֵת הָאֶזוֹב וְטָבַל אֹתָם וְאֵת | (פסיק) הַצֵּפֶר הַסִּיָּה בְּדָם הַצֵּפֶר הַשֵּׁחָטָה (ויקרא ד, ו)

רבי ישראל איסר שפירא מבאר³ **שהפסיק וְאֵת |** (פסיק) הַצֵּפֶר הַסִּיָּה, רומז שהצפור החיה אינה נאגדת יחד עם הדברים הקודמים. כמובא במשנה **בנגעים** (י"ד, א): "נטל עץ ארז ואזוב ושני תולעת וכרסן בשירי הלשון, והקיף להם ראשי אגפים וראש הזנב של שניה", כלומר רק בהקפה ולא באגודה.

וּכְבַס הַמַּטְהָר אֶת-בְּגָדָיו (קדמא ואזלא) וְגִלַּח אֶת כָּל שְׁעָרוֹ (ויקרא יד, ח)

ביום הטהרה וביום השביעי המיטהר מכבס ומגלח, אלא שביום הטהרה היה הכיבוס קודם לתגלחת, וביום השביעי (בפסוק ט') התגלחת קודמת לכיבוס⁴. ע"כ.

ונרמז בטעמים: **וּכְבַס הַמַּטְהָר אֶת-בְּגָדָיו** (קדמא ואזלא) וְגִלַּח, ביום הטהרה הכיבוס **קודם** לגילוח.

שלום המאירי

וַיָּשֶׁב (תביר) מְחוּץ לְאֶהֱלוֹ שִׁבְעַת יָמִים (ויקרא יד, ח)

רבי יוסף ב"ר מאיר הכהן מבאר⁵ שהטעם **וַיָּשֶׁב** (תביר) רומז, שעל ידי שיושב מחוץ לאהלו שבעת ימים בדד, **ישבר לבו ותבוא לו הכנעה**, ועל ידי זה ימנע מלדבר לשון הרע שזוהי התקנה של מספרי לשון הרע כדברי הגמרא (**ערכין** דף טו עב): "אמר רבי חמא בר' חנינא מה תקנתו של מספרי לשון הרע אם תלמיד חכם הוא יעסוק בתורה שנאמר (משלי טו, ד) מִרְפָּא לְשׁוֹן עֵץ חַיִּים, ואין לשון אלא לשון הרע שנאמר חץ שחוט לשונם, ואין עץ אלא תורה, שנאמר עץ חיים היא למחזיקים בה. ואם עם הארץ הוא **ישפיל דעתו** שנאמר⁶ (שם) וְסִלַּף בָּהּ שֹׁבֵר בְּרוּחַ".

³ **יאר הפסיק**, לבאר הפסיקים שבתורה, רבי ישראל איסר שפירא אבד"ק לאפיטש, ירושלים תשמ"ב.

⁴ ראה **שפתי כהן**, רבי מרדכי הכהן.

⁵ **מתוק לחכי**, רבי יוסף ב"ר מאיר הכהן, אשדוד תשסא, עמ' 173.

⁶ חציו השני של הפסוק: מִרְפָּא לְשׁוֹן עֵץ חַיִּים וְסִלַּף בָּהּ שֹׁבֵר בְּרוּחַ.